

EESTI SPORDILEHT

EESTI SPORDI KESKLIIDU HÄÄLEKANDJA

Toimetus ja talitus: Tallinn, Vene tän. 11-a, kr. 10. Postkast 70. Telefon 9-28. ☒ Tellimise hind: aasta peale 700 marka, kuus 60 marka.
Eesti Spordileht ilmub igal reedel.

VIII. aastakäik.

Neljapäeval, 14. aprillil 1927. a.

VIII. aastakäik.

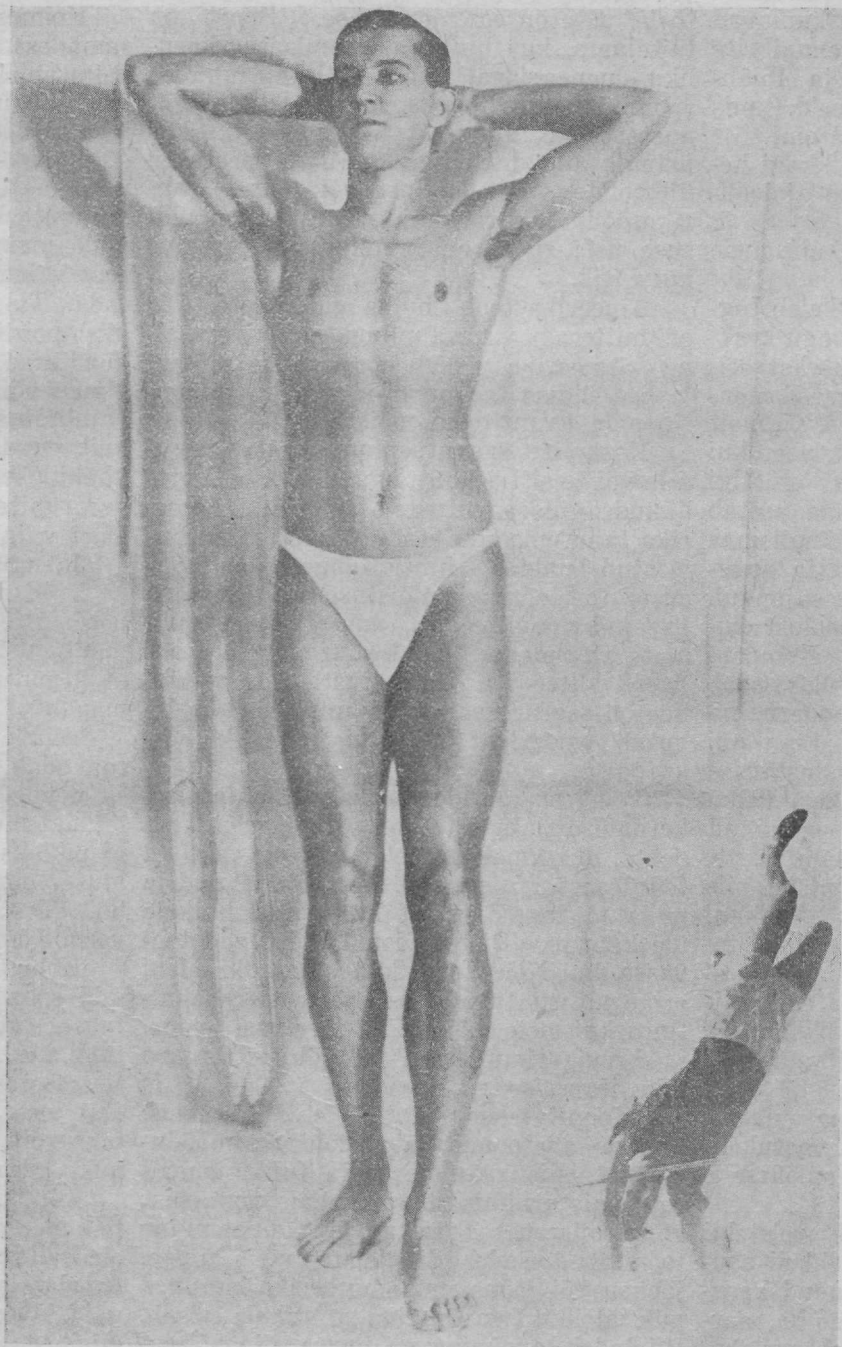
Kehailust ja spordist.

Meie sportlasperes on rohkesti kauneid mehi.

Meie kunstnik-kirjanikkonnas valitsevad tihti eelarvamised sportlaste, kehakultuuri harrastajate kohta, et need küllalt oma treeningul ja tegevusel tähelepanu ilunõuetele ei pühenda, koguni, et sport ebaesteetilisi ja kunstnikule vastuvõtmataid tüüpe loovad, ülimalt lopsakate üksikosadega ja üldise harmoonia puudumisega. Värskem näide sarnasest vaatest on Ed. Hubeli kirjutus, millel E. Spordileht nr. 13 peatus.

Iga sportlane teab aga, et need härrad boheemlased eksivad. Kuigi moderni kehakultuuri siht ei ole eestkätt väliselt ilusat koort pakkuda, vaim võimsat sisu, tugevaid ja terveid siseorgaane, terastatud tahtejõudu ja loomisharjumuste erksust, on nende tegurite kogusaavutuseks ometigi ilus keha, ütleksime enam — hingestatud keha, kus ürgjõulise, loodusliku ilu asemel, mida vast võime veel vähe tsivilisatsioonist puudutatud primitiivrahvaste juures, küllades, näha, esineb rafineeritud täius vormis, suursugusel ja eluvõitluseks kohastatud kujul.

Ilu mõiste on iseenesest väga laialdane ja erinev, kuid kindel on, et kehakultuuri harrastajate perest võib leida kõiki iludustüüpe, alates vägeva Heraklesega ja lõpetades saleda Apolloga. Meiegi lühidas kehakultuuri ajaloos, kus meil ilumomentide fikseerimisega küllalt hoolas ei ole vast oldud, on leida väga

Ervin Tammann.

teenis ja kas ei leidu meie kergeatletide peres küllaldaselt Apollosid, kui neid tahetakse ja osatakse ainult leida?

Juurelisatud akt on kauniks tõenduseks sellele. See on Eesti praegune parim teivashüppaja Ervin Tammann, kelle vormide voolitud saledust, proportsionaalsust ja harmooniat võib kergesportlase (jooksja-hüppaja) ideaaltüübile väga lähedaseks pidada. See on teadagi mitmete aastate hoolsa kehalise kultuuri ja sportlase eritreeningu saavutus rahvusvahelise klassi ulatavate tagajärgede kõrval teivashüppes, tõkkejooksus jne., millega Tammann on viimastel aastatel meie sportlasperet rõõmustanud.

Välismaade kehakultuuri ajakirjad avaldavad rohkelt kauneid aktipilte sportlastest, mis väga väärtuslikku materjali pakuvad ilutsijatele. Kuigi E. Spordilehel praegusel kujul see trükitehniliselt kõige paremini ei õnnestu, fikseeriks see ometigi meie sportlaskonna püüdeid selles suunas. E. Spordileht hakkaks heameelega avaldama aktivõtteid meie sportlasperest, kui neid talle saadetaks ja need fototehniliselt nõudeid rahuldavad. Vast leiab ehk see mõte laiemat vastukõla! Igatahes rikastaks ta meie püüdeid uue momendiga. Välismaade sportlaskondades korraldatakse sagedasti kehailu võistlusi, ka Soomes on

leida väga kauneid meie Hackenschmidt Herakles, kes kõige seda tehtud, vast viiksid ehk iludusvõistlusi ja haruldasi tüüpe. Kas ei olnud suuremat imetlust esteetidelt välismaail lusenigi need sammud meid lõpuks välja!

Spordist ja kehakultuurist.

Fritz Giese järel.

Tants ulatab meie tänapäeva kehakultuuri mõiste alla. Seejuures on küsitav, kas ajalooliselt vanem turnimine kehakultuuris kohta leiab. Võimlemine igatahes küll. Turnimisel on aga traditsiooniväärtusi ja on kivistunud pärandus Saksa „pärimatest päevadest“. Eriti huvitav on jälgida võitlust saksa ja rootsi turnimise vahel. Rootslased-taanlased sammusid võidukalt edasi oma võimlemisega. Nad said populäärseks laiemates ringkondades meestega, nagu J. P. Müller ja teised. Kool hindas järeleaimavalt nende mõtteid. Mõnigi saksa turnitund muutus rootsi harjutusteks. Kui aga kehakultuuri komponendid, mida meie rütmiliseks võimlemiseks nimetame, ikka enam ja enam esiplaanile nihkusid, lühidalt kõik, mis Daleroze'ist väljaminees individuaaltantsudeks püüdis ja rütmi-idee kehakasvatuse süsteemi tõi, muutusid tardunud turnijad teadmatult koomikuteks. Nad kujutasid endist bastarde, kui nad hampelmanlikudes liigutustes rööbaspuudel või kitsel tahtsid rütmi saavutada. Need kuuluvad inimese nürimeelsuse kabareenumbrite hulka. Oldi pimestunud ajaloo ja ei nähtud üldse kehakultuuri põhialuseid, mis kõike muud, kui väikekodanlised on.

Sulgedes neid valetaid, jääb ikkagi kehakultuurina lai põld, mida meie ajaloolisest vaatepunktist skitseerime.

Hoopis teistsugusel pinnal leiame meie spordi.

Sport tuleb hügieeni maalt. Tuleb Inglismaalt. Ja ta päritolul (19. sajangu keskpaigast) ei ole midagi tegemist vast eelpool mainituga. Hoopis teistsugused mentaliteedid seisavad ta hälli juures. Esmalt suurtööstus. Sest tööstus on inglases kui mitte veel kvantitatiivselt, siis ometigi kvalitatiivselt elamus. Inglismaa asetab Friedrich Suure manufaktuuri. Inglismaa tõuseb tekstiiltööstuse, raudtee- ja auru- kultuuri- maaks. Juba läinud sajangul. See tähendab aga selgelt vastupoolust elukutsele, mida tööstus on, leida. Kompensatsiooniväärtust „minale“. Ja selleks saab sport. Ta tõuseb eluvormiks modern inimesele. Industrialiseeritud maailma inimesele. Kuivõrd teistsuguselt eelmised ajad mõtlesid, võib veel Sprangeri „Eluvormides“ leida. Seal kerkitab sport ainult mõõdamines 1. andes üles, enam mitte. Sport ei ole aga eluvorm mõtteilmale, mis täna seda järele aimab, mis teised 30 kuni 100 aasta eest paremini oleksid võinud teha. Klassilis-humanistlikule inimesele ei võinud sport kunagi eluvorm olla, vaid midagi ekslikku või inferioorset. Tuleb aga küsida, kas lubab meie aeg veel kaua enesele epigonäärse mõtlemise luksust? Meil tuleb kindlaks teha, et Inglismaa oma industriaaltöös spordi kahtlemata vastukaaluks business-minale löi ja populäärseks tegi.

Inglismaalt levis sport veel teistelgi põhjustel. Inglismaa omab laialdasi asu- maid. Ta pidi oma laialilagunenud kaashigetetele uusi spordiväärtusi leidma, sarnaseid, mis nõndanimetatult rahvusvaheliselt võimalikud oleksid. Nii tõusis asu- maadel polo kui sport. Nii tõusid jalgpalli ja tennis pühakirjalikult kõikumatud määrused, samad tervele maailmale, igale ajale ja kohale. Huvitav on, et Inglismaal teatud sotsioloogiliselt toonitatud spordid

väljakujunesid, ilma et nad siiski mõne ainsa seisuse omaks oleks saanud. Wimbledon jääb alati koorekihi tennisväljaks. Jalgpall on alati olnud odavaim sport. Kuid juba sõudmine ja golf on soovi järel asetavad ja inglise sport tuletab inglise pühapäeval Hydepargis serpentiini mee- le, kus igamees igaihe kõrval sõuab või mudelpaate ujutab. Pealegi rikastas inglase sporti oma common sense'iga. Mitte militarism, mitte kodanikutund ei olnud eesmärk. Terve inimõistus ütles igatahes, et kasulik on inimmasinat ka võida ja ta funktsioone korda seada. Et ka kasulikke võistlusalasid rahulikus konkurentsisis leidub ja neile rahvuslist või rahvusvahelist prestiihi võib anda. Ja nii, piip suunurgas, golfipalli kui kaaluvat eset silmitsedes, pöördub ta äri- lilt spordile. Seljataha jättes kõik maailma tõsiduse, auahnelt mängides kui laps, kes „mina“ pühapäeva hinnata oskab. Et siiski (kui raadiovastuvõtjat) iga minut ümber seada võida börsitelegraafi või parlamendi elu- tõele. See on common sense. Sport on täitejaam, kus hinge akkumulaator kasu- liku eluenergiaga laetakse. Ja nii muutub sport üldiseks hüveks, kaugeks klassiõigustest ja uhkusest. On ükskõik, kas mängib Lloyd George golfi või peetakse ülikoolide sõudevõistlust või tõuseb vabrikutöölise suurpoksijaks! Sport on üld- suse asi; sport on inimlikult neutraalne kui kirik.

Ameerika toob hulka uusi noote. Ta on mitmeski varavalminud ja universaalne. Ameerika viskab sporti kaks mõtet: 1. hea üldise tasapinna-idee ja 2. dimensioonide kvantiteedi mõiste.

Keskmise saavutuspinna heale kõrgu- sele või teisiti öeldult, oma rahva eeskujulikkudele üldsaavutustele võlgnebki Ameerika tänu oma edu eest. Ameerika on huvitatud laialdaste kihtide õigeenikast. See on uniformeeritud mõistusemaa, ilma eri- lise individualiteedita, ilma inimvara üli- mate tippudeta. Kuid suurepärase stan- dardkvaliteediga keskpäraste inimestega. See on seotud seal spordikultuuriga ja la- hutub Ameerikat juba väliselt kreeka ees- kujudest.

Teine on arvude kultus. Auahnus rekordide, numbriliste kõrguste järele! Tenden- ds, mis ameeriklasele nii tugevasti ta tehnilisest mõtlemisest on meele jäänud ja mida ta tagajärjekalt ka sporditehnikale üle kannab. Dimensioonid sööstuvad tae- vasse, kui New-Yorgi kaubamajadki. Kui erinevalt suhtuvad siis sport ja kehaku- tuur, kui meie mõistuslasi järeldusi teeme.

Kehakultuuri teed on põhimõttelikult ikka järgmised:

Toonitatakse statistilist elementi. Siis on anatoomia ja füsioloogia mõõdu- andvad, siis räägime meie funktsionaal- sest naisturnimisest või kehale vastavast võimlemisest. Teiseks võib dünaamiline toonitatud saada. Siis leiame meie hüppe, jooksu või mõne muu mootorika-kultuuri, mis täielikult vastandina staatikale seisab. Riistadel turnimine on harva siin võima- lik. Siia liituvad osalt süsteemid, nagu Labani ja Bode. Kolmandaks võib evolutsionistlik element toonitatud saada. Siis peab loomulikku arengut toetatama, peab looduse vigu korrigeeritama. Meie jõua- me ortopeediani ja võimlemisvormideni,

mis inimese arenemiskurvele hoolt pühen- davad: rinnalaste, laste, vanade jne. võim- lemine. Lõpuks võib neljandaks ka bios keskpunktiks olla. Siis on kehakultuur rütmilise põhimõtte kultuur. Nii Daleroze'il ja Bodel, kõigil tantsukoolidel üldse, kus rütmi elamus sihiks. Või bios on veel üldisemalt mõeldud. Siis räägib kehaku- tuuri liikumine valgusest ja päiksest ja meie jõuame uuematele vanaaja iludusli- kumise järelelainetele, „päiksevendadeni“ jne., kes alasti ühiselamutes olemise löbu naudivad. Ikka peab siin bios hinge reso- nantsega ühendatud olema.

Kehakultuuri ülesanded ja sihid on seega modifitseeritud.

Kõigepealt võime meie märkida, et kehakultuur ainult üleminekustaadium on, et isiklikku arnemist meeldivas suunas täiendada ja toetada. Kehakultuur on seega möödaminev tegevus, mis vähemal või suuremal määral hiljem kaob.

Teiseks on tähendada, et ta seesmine mõte harmoonia või vähemal keha ja vaimu tasakaalustamisele püüab. Ta jääb ikka „minaga“ seotuks, „mina“ tahab harmooniat läbielada ja selleks harrastab ta kehakultuuri.

Kolmandaks on öelda, et enamuses samadest motiividest tundeväärtused ke- hakultuuris ülekaalus on. Üldises mõttes on kehakultuur emotsionaliseeritud. Sel- lega erineb ta spordist.

Lõpuks ja neljandaks on kehakultuuri ülesanne ettevalmistuskooliks olla. Ta on vajaline alusmüür üksik- ja grupitantsule, mida meie ainult kui produktiivset väärtust võime tegelikult kehakultuurist eris- tada. Ta on aga ka alusmüüriks ja eelkoo- liks spordile. Sport ilma kehakultuuri eel- koolita ei ole mõeldav. Kehakultuur on algus: võib loomulikult ka lõpp olla. Sport vajab alusmüüri, baasi. See võib juhusli- kult puududa. Võib vahel ka ununeda ühekülgse treeningukultuuris ja spetsia- liseerimises. Arenemise mõttes on ta aga alati vajalik.

Ja nüüd sport?

Teed spordimotiivile kui etteheitele on põhimõttelikult: inimene. Kui algvunda- ment on keha, kui endasse suletud ja muutmatu olevus. Nii tekib poks või maadlus.

Teine vundament võib loodus olla. See tähendab, et sport loodusnähtustele tugeb ja nendele ehitub. Seega teeb ta hoopis midagi muud, kui kehakultuur seda kunagi püüaks. Sest kehakultuur tardub ena- muses oma olemise põhialusel; see on ke- ha. Toetudes loodusele arenevad spordi- vormid kui sõudmine või suusatus.

Kolmandaks tuleb, et elu otstarbevor- mid spordiks arendatakse ja edasiehitat- takse. Midagi sarnast ei tunne kehaku- tuur, kes, kui laenab, siis seda ainult kunstiesemetest, näitelavalt, usulistelt mängu- delt jne., laenab. Otstarbevormid on näi- teks kõik liikumise elemendid. Auto, len- nuk, jalgratas jne.

Lõpuks võetakse sporti mänguelemen- te. See tuletab meele turnimist, kuid ei ole sellega sugulane. Turnimine piirdub ju alati ainult kehaga või püüab mõnin- gaid kõrvaleesmarke: sõnakuulelikku sõ- durit, riigikodanlist tunnet või head ema kasvatada. Sport ei taha ei seda ega teist, vaid kasutab abinõusid, et sporti kui ideed ületada. Nii tekib mängumudel (ketas, pall, florett), siin ja seal kohati mõningat ürgeeskujut ilma praeguseaja tähenduseta võtes; vahel ka ise neid ülesleides (krieket,

Treeneriküsimusest.

Toimetusele oa saadetud järgmine kirjutus, mis momendi pünevamat päevaküsimust käsitab.

Kui varakevadine tuul kihutab sportlane üle jooksuraja, tallates talveunne suikunud staadioni muldkeha. Tundes valusaid pisteid ärkas ta raskest uinakust ja teda tervitasid liikumistehnikas kõige osavamad, lõõritava lauluga.

Kevade see tähendab sportlasele lõpetada talvised ettevalmistused ja kohaneda kevadisele treeningule. Kas mõistavad aga meie sportlased uut majapidamist nii korraldada, et sügisel ülejääki, s. o. edu oleks märgata. Vast ehk mõned üksikud küll, aga mitte kogu meie kergesportlaste pere oma hästiarenenud ja tulevikus paljulubavate võsudega. Ja seda üsna lihtsal põhjusel — meil puuduvad teadmised ja oskused loobuda vigadest ja õppida uut ratsionaalsemat tehnikat.

Meie spordiliikumine purjetab praegu üldise tasapinna tõstmise tuulte all ja seepärast võiks loota, et meie sporti juhtiv keskorganisatsioon seda ka tõsiselt võtab ja et need tuuled kogu Eesti sportlasperle värskeid teadmisi viiks. Üldise tasapinna tõstmine, see lipukiri on küll senistest kõige kaaluvam, aga selle järgi käimine toob ainult siis edu, kui on töös kindel süsteem. Nii kui teada, on Tartus ja Tallinnas, linnades, kuhu talveks meie noorsugu koondunud, möödunud talvel kaunis tublilt tööd tehtud ka kergesportlaste seas. Mõlemas linnas on kergesportlastele korraldatud võimlemistunnid ja nagu kuulda, olla juba sihtvõimlemisele üle mindud. Täiesti õige — kevade on käes ja loodetavasti võib peale pühi juba väljas korrapärase treeninguga alata, rääkimata käikudest, missuguseid sihtvõimlemisega koos tuleb harjutada.

Nagu teada, lõpeb meie olümpiatreeningu võimlemine esimesel mail, kuid mis edasi saab, kipub jällegi iga sportlase enese asjaks jääma. Kui talvel tööd alati, nimetati grupid kõlavate nimedega olümpia treeninggruppideks, mis iseenesest sugugi halb ei ole, sest nii mõnigi mees neis gruppides on kindel olümpia kandidaat, — kui mitte nüüd, siis kindlasti hiljem. Aga kui juba sarnane nimetus, siis võis arvata, et nüüd algab energiline ülesehitav töö kindla süsteemi järgi. Võib olla, tuleb see ehk veel, kuid hiljaks on see juba natuke jäänud, keda nii ammu oodatud ja vaja — „treener“.

Nimetatagu teda kuidas tahes, kas olümpia-treeneriks või ülemspordiõpetajaks, aga ilma temata meie edasi ei saa, veel vähem võib juttu olla üldisest tasapinna tõstmisest. Meie sportlased on kõik autodidaktid ja tänu oma kolossaalsele talendile ja headele füüsilistele võimetele, on meie kergesportlaste saavutused võrreldes välismaadega nii head. Need näpunäited ja kogemused, mida nemad aastate jooksul väljast kogunud, on Eesti tüübile funktsiooniliselt kohanenud ja ka vilja kannud, see on aga väärtus, mida meie ei tohiks lasta kaduma minna. Seepärast peaks edaspidine õpetegevus ainult meie oma sportlaste kättes olema, mis nii mitmeti väga kasulik. Kui nüüd küsida, kas meie vanematest sportlastest võib keegi seda vastutusrikast ametit oma õlgadele

võtta, siis ei saaks küll teistsugust vastust olla kui — ja.

Suurriigid, kes meist palju jõukamad, on loobunud välismailt treenerite palkamisest, ära nähes, et see kaugeltki nii tulus ei ole, kui seda ehk mõne aasta eest arvati. Ja just vastuoksa on kodumaa sportlased neil vastutusrikastel kohtadel palju enam suutnud korda saata, kui välismaalane. Kui tahetakse öelda, et meil ei ole neid mehi, kellel vastavaid pedagoogilisi teadmisi, siis võetagu ka teadmiseks, et kusagil maailmas ei ole veel niisugust treeneri, kes vastava treeneri-kooli lõpetanud ja siis mehi koolis omandatud teadmiste varal munsterdanud. Treeneri esimeseks nõudeks on head tehnilised võimed ja meetod, kuidas ala sportlastele kiiremini selgeks ja kätteõpitavaks teha. Seni on aga kõik need kuulsused ise head sportlased ja töötades ennast täiendanud selleks mis nad nüüd on. Miks peaks meie siis keelduma ühe oma parimala sportlase võimalusi andmast, ennast ettevalmistada treeneri-kutsele. Kindlasti tooks see meie asjale määratu palju kasu juba sellega, et meie ei lase neid teadmisi, mida meie sportlased aastaid kestnud visa töö läbi omandanud, hallitada, vaid neid edasi täiendaks ja arendaks meetodiks, mis eestipärane ja meie oludele kõige enam vastaks.

Olen arvamist kuulnud, et meil ei olevat niisugust meest ja, et olümpia ettevalmistus, mis talise võimlemisega alanud, peaks jätkuma sel kombel, et vanemad sportlased alade järgi võtaks meeste õpetamise oma õlgadele. Siin tundub jällegi püüd kokku hoida, mis iseenesest õige ja meie majandusliste võimetele vastab, kuid küsitavaks jääb, kas see suurt kokkuhoidu võimaldab. Inimene, kes oma elu ülespidamiseks on sunnitud päeva läbi teenistuses olema, ja vabal ajal mehi õpetama, nendega mööda metsi kolama ja väljal harjutama, see ei suuda palju anda ja lõpuks kannatavad ta enda tagajärjed selle all tunduvalt. Pealegi peab see õpetaja või treener väljasõituseid tegema ja suurematel võistlustel viibima, nagu seda noortepühad, kaitseliidu ja kaitseväge võistlused on, kus sagedasti lootustäratavad jõud esinevad. Seda tema aga kindlasti ei suuda. Spordiõpetaja või treener olgu esiteks majandusliselt kindlustatud, et ta võiks terve jõu ja energiaga ennast tööle rakendada. Tema õlgadel lasugu täieline vastutus, sest ainult siis on inimesel huvi tegutseda, kui tema teatud töö eest vastutust peab kändma ja ta teab, et keegi teine seda tööd tema eest ei tule tegema kui ainult tema ise. Et alguses töö mitte vilumuse puuduse all ei kannataks, loodagu korraldus, milles ettenähtud, et treeneril on kaks või kolm asjatundjat toeks ja abiis (mittepalgalised), kellega ta koos kõik kavad läbi harutab ja välja töötab, missugused hiljem võivad keskorganisatsiooni poolt kinnitust leida. Õpetöö tegelikuks läbiviijaks jääb ikkagi treener. Sarnane süsteem on mujalgi väga praktiliseks ja kiiduvääriliseks osutunud. Nii looksime võimaluse oma inimestele tööle asuda, ja tööga kogemusi koguda, et tulevikus kõrgele tasapinnale koolitatud meestele ei tarvitseks võõrsilt kodukoolmeisterit palgata, sest sellega kirjutaksime jällegi täie teadlikkusega oma vaesusetunnistusele alla.

Kogu selle suure töö läbiviimise juures vajab aga treener veel abiõpetajaid, kes korraldaksid maal kui ka linnades algajatele kursusi.

Neid abiõpetajaid peab aga ettevalmistama pikemaajalistel kursustel, kus nad omandaksid enam-vähem nõuete kohaseid teadmisi.

Kõik need kahe- ja kolmenädaliste instruktorite kursuste korraldamine puudulikkude kavadega ei too seda oodatud kasu, veel vähem mõjuvad üldise tasapinna tõstmiseks kaasa. Ka oleks asjata sarnaste kursuste lõpetajaid keskliidu poolt ametisse palgata, sest kahe nädala jooksul omandatud teadmised ei võimalda ikkagi teatud õpetegevuse juhtimist. Kindlasti ei ole see midagi muud, kui ilmaaegne kulu ja meie maa olude alahindamine. (Toimetuse seda ei arva. Toim.) Kui sarnaseid kursusi korraldada, siis igatahes mitte kahenädalalisi, ja niisuguse kavaga, kus määruste õppimine, kui mitte peaõppeainena ei domineeri, siis vähemalt üks tähtsamatest on. Ka need paaritunnilised anatoomia- ja füsioloogia-loengud ei suuda nende instruktorite teadmisi sedavõrd täiendada, et neid õppekavade ja harjutustundide skeemide kokkuseadmisel ära kasutada võiks.

Ilma treeneri või ülemspordiõpetajata ja temaga kontaktis töötavate abiõpetajata ei ole mõeldav kergesportlaste üldtasapinna tõstmine. Keskorganisatsioonid võivad küll vaeva näha ja kulusid kanda suuremate masside ligitoomisel võistlustele, mis iseenesest küll väga tarvilik, kuid kui puudub meil võimalus üksikuid paremate saavutustega noori ligi tõmmata treeneri juhatuse alla, siis võime küll kaua oodata, seni kui need noored oma vigadest on suutnud loobuda ja esineda võivad puhtastiilsetena.

Lõpuks pean veel nii palju tähendama, et kui ikka tõesti leitakse, et meie vanematest sportlastest keegi treeneri nõuetele ja teadmistele ei vasta, siis olgu veel korduvalt tähendatud, et ükski seni tuntud kuulsustest ei ole taevast kukkunud kabinetis targutajatele spordijuhtidele sülele, vaid neid on tegevsportlaste seast otsitud ja ka leitud. Seepärast leitagu mees ja moodustatagu temale toeks n. n. treeneri nõukogu, kuhu kutsutud kogenenud eriteadlased pedagoogikas ja organiseerimistöös.

E. I.

O.-ü. „ESTO“

Tallinn, Pikk tän. 47,
Telefon 10-02,

Soovitab kõiksugu spordiabinõusid parimatest kodu- ja väjamaa tehastest.

Ladus suuremal arvul spordikirjandust.

Eesti poksijate võidukäik Riiga.

Palm ja Tender võitnud karikad.

Eesti ja Leedu poksijad Riias. Seisavad vasakult: Leedu esitaja, Palm, Vintsha, Tender ja Viikberg.

Läinud laupäeval ja pühapäeval Riia Ganimedsi poolt korraldatud rahvusvahelised poksivõistlused olid omastkohast suure tähtsusega. Neist võttis koguarvus 56 paremat poksijat Lätist, Leedust ja Eestist osa. Eriti silmatorkavalt tuli maksvusele eestlaste poksiklass. G. Schäferi treeningu tagajärjed on tunduval, kuid vajavad veel meeste endi poolt süvendamist.

Lätlastest näitasid head võistlustahet sulgkaalu mees F. Lucs ja kukk-kaalu mees Minejevs. Leedulane Vintsha on veel väheste võistluskogemustega ja vajab kindlat juhtimist. Paistab silma siiski ta hea fighteri omadus.

Üldiselt kujunesid pokaalide võitjateks

kaalude järjekorras: kärbeskaal — Ussievitsh (Makkabi), kukk-kaal — Minejevs (Ganimeds), sulgkaal — F. Lucs (Ganimeds), kergekaal — Mikiparis (Ganimeds), kergekeskkaal — Palm (Sport), keskkaal — P. Lucs (Ganimeds), poolraske- ja raskekaalus — Tender (Kalev).

Viinberg (Sport), kes sulgkaalus tõenäoliku karikavõitja oleks olnud, sai Altushkaga võisteldes vigastada ja oli sunnitud võistlust katkestama.

Palm võitis hõlpsasti töölisliidust ületunud Jankovski, kes meile omal ajal Tallinnas väga visa ja hoogsa mehena ennast tutvustas.

Tenderi vastu oli sunnitud Vintsha juuba esimesel roundil alla andma.

nähtavasti väsinud, ja järjekorras Siiriusega kohates, jääb mäng nende vahel otustamata. Tagajärg 13:13.

Pinev ja äge oli võistlus Spordi ja NMKÜ vahel. NMKÜ on oma ägedast mängust Kaleviga nähtavasti väsinud ja hakkab Spordi hävitavale kombinatsioonile järele andma. Margevitshil ja Pressraual õnnestusid tihtipeale ilusad kaugevisked, mis NMKÜ peale rusuvalt mõjusid. Poolaeg 13:6 ja kogu mäng 20:6 Spordi.

Järgnevas Kalev-Võitleja vahelises mängus esinesid kalevlased ootamatu innu ja väsimatusega ning võitsid 38:9, missugune tagajärg jäigi vältkturniiri-rekordiks.

Spordi-Siiriuse kohtamine ei too midagi uut ega paku eriliselt ilusat. Esimese ülekaal avaldus poolajal 12:6 ja mängu lõpul 30:15-ga.

Õhtu teiseks üllatuseks ja lööknumbriks kujunes NMKÜ—Võitleja vaheline mäng, kus viimane haruldaselt sobivalt ja tahtekindlalt mängis. Simsoni kaugevisked õnnestuvad otse haruldaselt ja kõigi NMKÜ püüetele vaatamata peavad viimased marulise mängu järele kapituleerima 23:24.

Suure huviga oodatud Sport-Kalevi kohtamine tõi Uuli puudumisega nõrgestatud Kalevile teenitud kaotuse 15:20, poolaeg 9:11.

Mõlemal pool andis väsimus end selgesti tunda.

Õhtu viimane mäng Siiriuse-NMKÜ muutus viimase triumfi, väsinud ja reast löödud vastase üle 23:21.

Et NMKÜ meeskonnas mängijaid leidus, kellel võistlemine keelatud, siis tühistati kõik nim. meeskonna tagajärjed. Punkte arvati võidu puhul 2, viigil 1.

Võistlejaist sai kõige rohkem punkte Sport (8), tülles seega ilma ühegi kaotusega turniirimeistriks. Järgnesid Kalev kuue, Võitleja ja Siiriuse kolme punktiga. Turniiril peeti kokku kümme matshi à 20 min. Kokku 200 min. või 3 tundi 20 min. Punkte visati selle aja sees 348, mis teeb 1,74 punkti minuti kohta. Meeskonnadest viskasid punkte Kalev ja Sport kumbki 82, NMKÜ 73, Võitleja 57 ja Siiriuse 55.

Kokkuvõttes võib turniiri tagajärjedega enam kui rahul olla. Ta näitas, et korvpall meil tõusuteed sammub ja et materjalist puudu ei ole.

Nii edasi arenedes ja noori ligi tõmmates, näib korvpall meil üheks populäärsemaks spordialaks tõusvat.

Korvpallimeeste palavaim õhtu.

Välkturniiri head tagajärjed.

Palmipuudepühäl peeti Kalevi võimlas eelmisel pühapäeval loterii tõttu pidamata jäänud käsipalli välkturniir ära. Et meesvõrkpallis ja naiste-mängudes osavõtjaid liig vähe oli, peeti turniir ainult korvpallis. Turniirist võttis osa Kalev, Sport, NMKÜ, Siiriuse ja Võitleja.

Esimesena kohtasid Kalev ja Siiriuse. Kalevi mäng oli liig loid, milles süüdi oli ebatasane vastane, värsked meistriorberid ja üks reserv. Mäng lõppes 19:4 Kalevi kasuks.

Sport-Võitleja mäng oli õhtu kaunimaid. Sportlased, tahtes tasuda hiljutist kaotust meistrivõistluste finaalis, surusid tugevasti peale, kuid Võitleja pidas hästi mehi ja ei lasknud vastaseid korvi ligi, mille tagajärjel viimased kaugevisketega õnne hakkasid katsuma. Ka Võitlejal ei puudunud häid viskeid ja nii tõusiski silmade arv mõlemapoolse kinnise

mängu juures pea võrdselt. Pool minutit enne lõppu pääsis Võitleja isegi vedamisele 11:10, kuid viimased sekundid tõid Spordile korvi ja ühes sellega ka võidu 12:11.

Suure üllatuse publikule toob Kalevi ja NMKÜ kohtamine, kus Kalevi kaitse NMKÜ tsentri Selenoi korduvalt vabaks jättis, mida see alati korviga kviteeris. Ka noorem Klõsheiko tegi tublit tööd, ning kahekümneminutilise turniirmängu lõpul on resultaat Kalevi kahjuks 10:22.

NMKÜ-l sobis haruldaselt hästi kokumäng. Nii visati Kalevile üks kord otse ideaalselt — lühikeste kiirete söötudega, ilma peatuseta ega driblinguta.

Kohtunikud Margevitsh ja Normann teenisid tihtipeale pealtvaatajate meelepaha.

Võitleja on mängust Spordi vastu

Kaubamaja

«SPORT»

Tallinnas,

Narva mnt. 19. - Kõnetr. 23-00.

Soovitab mõõdukate hindadega iga-sugu kerge-, raske- ja jalgpallisporti tarbeid ning võimlemise abinõusid parematest kodu- ja väljam. tehastest.

Jalgpallid.

Koolidele, spordiseltsidele ja sõjaväeosadele hinnaalandus.

Uruguayi meistermeeskond Penarol.

Kaotusest Viinis. Uruguayi oludest ja mängijatest.

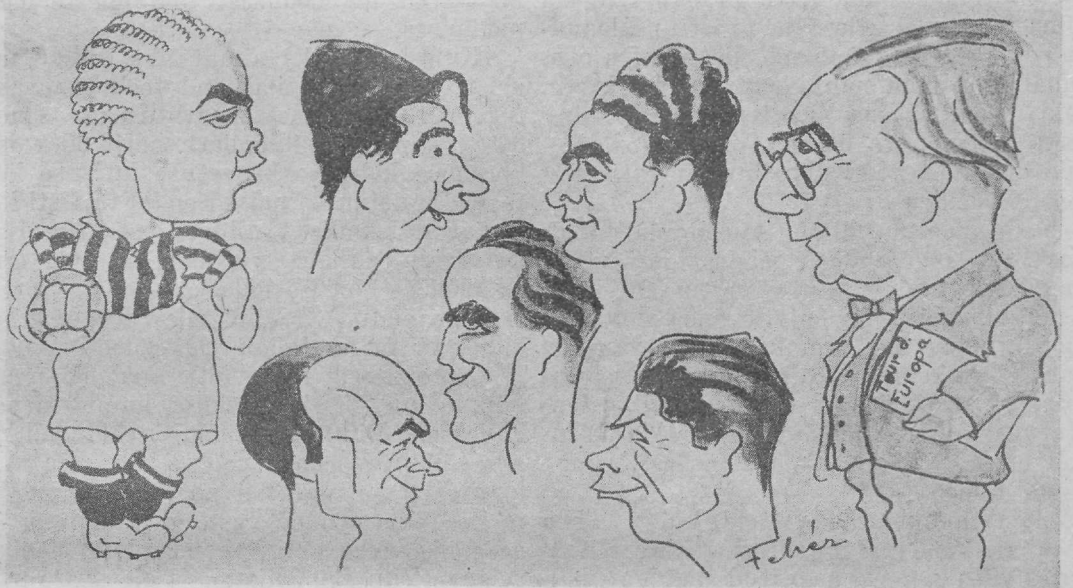
Uruguayi meistermeeskonna Penaroli külaskäiku oodati Viinis erakordse huviga. Kõigil oli veel meeles, millise kergusega uruguayilased oli olümpiaadi võitnud ja kuidas 2 aasta eest Sc. Nacional Montevideo viinlasi oli vaimustanud. Penarol on aga mitmekordne Nacionali võitja, seega oodati umbes sama vaatepildi kordumist, isegi kõrgemat sellest, ja ärevas ootuses oli 40.000 pealtvaatajat kogunud Hohe Warte väljale. Saabus aga pettumus, vähemalt selles mõttes, et uruguayilased ei suutnud endid ilma meistritena maksma panna, kuigi nende poolt pakutud õige kõrgesse klassi kuulus.

Uruguayilasi saatis ka ebaõnn. Raskeim löök tabas neid enne mängu, kus nende keskpoolkaitsja Sylva, mulatlane, kes Ruetto kõrval meeskonna täiuslikum mängija, kõhurikke tõttu mängu ei saanud kaasa teha, olles siiski juba treeningul vaimustanud Viini jalgpalli eriteadlasi.

Teine ebaõnnestus tabas neid mängus Praaga vahekohtuniku Zadaki näol. Mäng seisis veel poolajaks 1:0 uruguayilaste kasuks, kui vahekohtunik „käe“ tõttu vabaloogi määras. Wessely toimetab lööki 25 mtr. pealt suure teravusega, nii et pall püüdmatult värava nurka lendas. See oleks täielikult suurepärase värav olnud, kui Zadak kahe lühida vilega ei oleks püüdnud lööki ennem takistada, seepärast, et uruguayilased lähemal kui 9 mtr. pallist asusid. Wessely ei pidanud aga lööki kinni ja Zadak tunnustas ka värava. Uruguayilased hakkasid täiesti õigustatult protesteerima. Asi läks nii kuumaks, et nad käsitsi näisid tahtvat vahekohtuniku kallale minna. Siis hakkasid uruguayilased väljalt lahkuma, publik tõstis põrgumüra ning mehed tulid väljale tagasi. Nende tuju oli aga täielikult langenud ja seni näidatud heast koosmängust ei olnud jälgegi.

Kaunit mängu näitas aga Viini koonduismeeskond, kes järgmises koosseisus esines: Fabian (Hakoah); Rainer — Blum (Vienna); Richter (Rapid) — Hoffmann (Vienna) — Schneider (WAC); Weiss (WAC) — Rappan (Wacker) — Jiszda (Floridsdorfer AC) — Horvath (Simmering) — Wessely (Rapid). See ei olnud sama Austria meeskond, kes väetikesena Tshehoslovakkiale kapituleerus, see oli meeskond, kes mängis tuliselt, ennastohverdavalt ja ühtki vastast ei oleks kartnud.

Penarol mängis üldiselt hästi, kuid tema võime ei ulatu igatahes Nacional Montevideo omani. Nad on meistrid dribeldamisega, kuid taktiline kontsept puudub ja kogu aeg on tunne, et need suure talendiga mängijad endid küllat tarviliselt ei oska maksma panna. Üksikud nendest kuuluvad tõepoolest rahvusvahelise ekstraklassi suurimate tähtede hulka, nagu Ruetto. Ta on täielik akrobaat, temale, suures stillis töötavale Benincassole ja värava vaht Biscardile võlgnevadki uruguayilased tänu, et nende kaotus suuremaks ei kujunenud. Edurivis oli tsentrtrio tugevam kui ääred, kuigi Campolo väga kiire jook-suga silma torkas. Perez, varamees, oli nõrk paremal tiival, kuna Anselmo ja Terevinto väga kardetavate ja löögikindlate meestena endid maksma panid.

Penaroli tuusad. Palliga on Sylva, järgnevad pead: üleval — Terevinto, Campolo, keskel — D'Agosti, all — Benincasa, Suffeotti, paremal — Penaroli direktor Rubino.

On usutav, et Penarol hea vaimustusega Nacionali võib võita, kuid selle meeskonna kombinatsioonimänguga ei suuda nad viinlaste meelest, kes seda asja ka ikka veidi tunnevad, endid võrrelda. Uruguayilaste koosseis matshiks oli: Biscardi; Beningasa — D'Agosti; Ruetto — Aguerere — Bocardo; Perez — Suffiotti — Terevinto — Anselmo — Campolo.

Rahvushümnide helidel tulevad mõlemad meeskonnad väljale ja teevad publiku ees auringi. Mängu esimestel minutitel asuvad uruguayilased pealetungile, kuid varsti kaldub ülekaal viinlastele, kes eriti Weissi tulde läkitavad. Kui viinlaste edu just iga minut oodati, sai Anselmo palli, dribeldas paarist mehest mööda ja andis söödu Terevintole, kes vabalt võis väravasse lüüa. See oli taktiliselt tore manööver. Teise poolaja kolmandal minutil tuli nimetatud Wessely vabalöök. 56. min. löi Rappan nurgalöögist peaga 2:1 ja minut hiljem Horvath 3:1. Rahva juubeldusel ei olnud lõppu.

Jalgpalliklubi Penarol kuulub Uruguayi vanemate spordiorganisatsioonide hulka. Ta asutati 1889. a. raudteetöölise poolt Montevideo eeslinnas. Ajajooksul kanti ta aga linna enesesse üle. Klubi on Uruguayis väga populaarne. Kogu seltskond võtab spordist Uruguayis väga elavalt osa ja tihti lahendab riigipresident ise klubi vahelisi tülisid.

Uruguayi esivõistlustest võtab 44 meeskonda osa, kes kahte liigasse on jaotatud. Esimesest liigast, kus 22 meeskonda, langeb 6 meeskonda iga aasta välja, kuna 2 teisest liigast asemele tuleb. Seda süsteemi tarvitatakse senikaua kuni 1. liiga meeskondade arv 12 peale langeb. Siis hakkab üks meeskond iga aasta langema ja tõusma.

Tänavustel esivõistlustel tuli Penarol ülekaalukaks võitjaks. Ta kaotas ainult ühe korra ja mängis neli viiki. Teiseks tuli esivõistlustel Wanderers, kuna Nacional kolmandana platseerus.

Praegune Penaroli mänguväli, mis 20 tuhande pealtvaataja jaoks ehitatud, on kitsaks jäänud ja klubil on ehitamisel staadion, mis 60.000—80.000 pealtvaatajat mahutab. Ehitus läheb makma 200.000

dollarit. Klubi sai toetusena linnavalitsuselt platsi 30 aastaks prii ja peale selle suurema summa raha.

Meeskonda hüütakse harilikult „ühteistkümneks täheks“, kuna nende rinnamärgil Uruguayi lipp on 11 tähest piiratud. Uruguayi meistermeeskonnaga Euroopasse tulnud mängijad on järgmised:

Väravavahid: Biscardi (23 a. vana), Liguarra (28 a.).

Parempoolkaitsjad: Beningasa (37 a., mänginud Penarolis 18 aastat), Santera (22 a.).

Vasakkaitsejad: D'Agosti (24 a.), dr. Nogues, kirurg (24 a.).

Parempoolkaitsja: Ruetto (23 a.) — meeskonna kapten.

Keskpoolkaitsja: Sylva (23 a.).

Vasakpoolkaitsjad: Aguerere (24 a.), Bocardo (22 a.).

Paremääred: Arremont (21 a.), Perez (21 a.).

Paremsisemised: Suffiotti (22 a.), Saco (22 a.).

Kesktoimajad: Terevinto (21 a.), Paolo (19 a.).

Vasaksisemine: Anselmo (23 a.).

Vasakäär: Campolo (23 a.).

Mängijaist on silmapaistvam mulatlane Sylva, kes isegi musta pallikunstniku Andrade võimelt üle trumpavat. Anselmo, vasaksisemine, on Uruguayi rekordväravakütt ja tehniliselt imetletav. Campolo on dribeldamises kõigist hiilgavam ja ta tsenderdused on haruldaset täpsed. Terevinto oli ka Uruguayi rahvusmeeskonna edurivi juht viimastel maavõistlustel. Ta on võrdselt hea taktik kui shooter. Ruetto kuulub oma ala kuulsamate meeste hulka Lõuna-Ameerikas.

Viini — Praaga

amatöörade jalgpalli linnavõistlus Praagas 6. aprillil andis 1:1 (1:0).

Nacional Montevideo,

ilmakuulus Uruguayi jalgpalliimeeskond, mängis Brooklyni Wanderersiga 2:2 ja New-York F. C-ga 1:0.

Viin naerab jälle.

Viin naerab jälle — Wien lacht wieder — on sõnad, mida leian praegu igalpool siinsetes ajalehtedes ja tänava-reklaamitulpadel. Viin tahab nii siis rõõmus olla, tahab unustada nähtavasti neid haavu, mida maailmasõda ka temale lõi ning mitte tihti, pean ütleva, olen ma näinud siin invaliide, keda siia sõites arvasin rohkelt ees leidvat.

Viin naerab jälle! Sarnasena tahab siis Viin ennast jälle paista lasta välismaalistele praegu ja see on siis ka kõik. Kuid miks näeb, õigemini tunneb silm selle naeru taga mitte ainult rõõmu, vaid ka valu, — miks avaldab linn üldse nii lahkuminevaid muljeid, et raske esmalt orienteeruda kõiges ümbritsevas? Mida kujutab enesest Viin tänapäev, sellest mõned sõnad allpool.

Igal sammul saadab teid, kui teie siia maailmalinna (1,8 milj.) esmaskordselt astute, viisakus, väljaarvatud muidugi vaksalis, kus pakikandja teid esimesena petta katsub. „Grüss Gott!“, „Guten Tag!“ kaupluse astudes ja välja tulles. „Ich habe die Ehre“, „Ich empfehle mich“ jne. — need ja palju teisi sarnaseid lauseid saadavad teid igal sammul, kui siin liikuma olete hakanud.

Viini naine on õige tihti kena, ning kunstnikud võrdlevad ta ilu maikuu lehtede esimese kastega, taimetolmuga. Inglanna on viinlannast korpulentsem, kuna prantslanna gratsiööslikkus on pisut seotud lihavustundega. Viini naist ei haavata sarnaste toorustega, mida Pariisis võime näha, ka ei ole viinlanna nii tugev kui inglanna, kes otsustab, kas tal maksab meest teretada või mitte. Siin ütlesin, on viisakuskommetesse põimitud mingi heast, ilusast muinasajast pärit võluvus, mis reguleerib seksuste vahetordi sunduseta.

Viini naine nii siis on võluv, ta tahab naerda terve Viiniga üheskoos, et pisut rõõmugi tuua endise suurriigi elusse, mis osalt veel haavatud hiiglasena tundub. Maailmasõja otsatud vintsutused ei ole kõiki depressiooni suutnud viia ja mis moraalset või materiaalselt kasu olekski lõpupeade lõpuks kõigest kurvameelsusest, kuna teine sind avitama ikka ei tule, altruism ainult teatud mõiste määrajakaks sotsioloogias ja filosoofias jääb, tegelikule elule aga sõnakõlksuks. Kui aga oleks asi teistsugusem, kes suudaks seda andagi selles külluses, mida vajab elavalt reageerija, kuum lõunamaa inimene.

Jah, pisut teistsugused oleme meie oma Eestis: lepime kõige lihtsamaga ja kui oleme oma vegetatiivset mina rahuldanud, oleme valmis nurka tagasi ronima, kust tulime, et kuulutada looduse süngeid mässusid ja laintelaulu. Nii vähemalt oskaksin ma põhjamaalast omale ette kujutada, niisugune on Eesti talumees, see ürgjõud, kes meie kodumaale ka tulevikus tervet sugu peab andma.

Ja nii siis, Viini naine tahab rõõmu välitseltki jälle tagasituues rõõmus uuesti olla, et vähemalt oma sisemise mina väljanägemise seisukohalt tagasilükkavalt teiste, resp. ka välismaalaste peale mõjuda, enesest rohkem ilmaasjata rääkida, kui seda seltskondline nõue dikteerib, see vajalikuks ilmingimata osutub. Ja teatrises mängitakse: Viin tahab uuesti rõõmus olla! Kevadpäikse virvendav kiir tunde-

nevad selleks nagu kaasa täna, on suveilm väljas nii looduses kui inimeste ülespidamises.

Kuid see oleks ainult üks külg Viini elust. Viini üliõpilaskond teeb tugevasti tegemist kehalise kasvatusena (kuni 60%), kuna 200 üliõpilast, neist 60 naist, korralise kehalise kasvatusena kursuse läbi teevad, kusjuures naised endid tublisti karastavad kehaliselt nii võitluses floretiga kui dshiu-dshitsus, maadlemises jne. (rusikavõitlus on üksinda meesüliõpilastele rohkem jäetud). Viini tulev kõrgema haridusega naine tahab tänapäeva kombeja „aatevaesel“ ajal võitlejana olla mehe kõrval, kus püssilaskminegi kuulub nende kavasse. Viini naiste elus avalduvad nii siis tänapäev kaks voolu: vana ja uus, olgu esimene regressiivne või progressiivne ja teine temale vastand muidugi. — selle üle võiks palju vaielda, kuid üks on selge: Viin elab, liigub, ei ole mitte surnud linn. Kuid seal tuleb mulle meele ülikoolis väljapandud üleskutse (kaks konti ja pealuu üleskutse keskel): Viin sureb! Juudid neelavad meie varanduse, hävitavad meie natsiooni, peletame nad eemale. Viin on suremas!

Ning jääd tahtmatult seisma. Viin tahab rõõmus olla, kuid teisalt ähvardavad teda süngid mured.

Kuid katsume pisut lähemalt võtta Viini elu, tema hüvesid ning pahesid. Nagu teada, on Viin oma maa-alal järele suurem kui Pariisi ning Berliini maa-alal ühtekokku, ergo peab siin ka huvitavat või vähemalt kirjanemiseks määratavat küllalt olema: Viin peab iseäralik olema momendist, mil koidukiired läbi Eelalpide mägestiku ta aristokraatlikele peatänavatele jõuavad, kuni momendini, mil päiksekiired ta ämarusse jäätavad. Ma ütlesin: on isegi kaks Viini, üks päevane, teine öösine, nagu on inimesigi kahesuguseid.

Päeval ruttavad teist mööda üksteise järele kümned elektrilised ning mootorilised sõiduriistad, silma võib imposantne joon, köidavad Beethoveni, Schuberti, Haydni, Mozarti ja terve rea teiste, kuningate, väejuhtide monumendid, teaduslised ja kunstimuseumid, ooperite, teatriline ehitud, mis nauditavad ja imponeerivad. Päeval torkavad silma ka gastrofilosoofiliselt mõtlema hakkavale inimlapsele kohvikud uhkete nimetustega — Edisoni, Goethe, Beethoveni.

Kas ei tohiks geeniuseni nimi vähemalt garanteeritud olla sarnaste kuritarvituste eest? — küsid tahtmatult eneselt seejärel, kui veel mõni päev tagasi Viinis Beethoveni 100-aastast surmapäeva maailmariikide esitajad pühitsesid ja prantsuse haridusminister Herriot Beethoveni sümfooniaid vennastuslauludeks rahvusvahelise sõpruse poole sammuvale inimesole nimetas, ning Ungari haridusminister dr. Vass tähendas, et Viin on hästi talitanud Beethoveni surmapäeva mälestamiseks kõigi maade esitajaid kokku kutsumises, mälestama isikut, kelle võitlus tundub ta geniaalsete toodete kaudu terve inimsoo võitlusena. Ning linn oli nädalpäevad inglise, prantsuse, itaalia, hollandi, shveitsi, tshehhoslovakkia, poola, rumeenia jne. lipuehtes.

Kui Viini sõidate, vaadake tingimata Donau laineid, neid, mis muusikahelides-

Pühadefundeid.

Läbi kevadvete, tuulte müha saabub ülestõusmispüha kõigi mälestuste helladega, rõõmu- ja rõõmuströkkavate kelladega, paremasse potentseriit tahtevibuga, traditsioonilise krabu-kribuga, taari, hoolsalt lakit munadega, piltpostkaartide jäneste ja kanadega. Kui veel lisada „Hristos voskresel“ — tõused jalgsi taevatesse. Ohetaval sumesoojal kevadöö! Kipub ununema — sport on veel, oma pingutuste, higiga, hingematva kainuspigiga, et pead hoidma igat sammu — kaotada võid ihurammu, vajalikku võidutolliks, alaliselt piitsutatavaks kolliks, tõeses suule taarikappa tunda — nüüd saan vistist tappa, hääldes eeltood lauset vene mõeld: „Kadund vennikene!“ Pole mahti, humalast ei naisest joobuda, osaks antud sulle ainult loobuda, oma risti vapralt edas' tassi; kui siis rada kipub vahel sassi, kohenda ja tõmba hinge, ohka, ainult oma unistustes puhka, viska selga pea ja määrat roopaid vapralt vantsi, kuigi kogu ilm võib Oginski ja Partsi kombel tantsi!

V—a.

segi on jäädvustatud. Mulle isiklikult olid nad seni eemaletõukavalt mõjunud, kus maailmasõja päevil lähemal Mustale merele (Rumeenias) neidsamu laineid pidin nägema Austria ning teiste sõdurite laipu ujutamas.

Pea tingel-tangel on Viinis n. n. Prateris. Seal käivad karuselid lastele, neiu-tele ja segapublikule, seal mängivad kõik-sugu grammatika-harmonikad, leierkastid, seal demonstreerivad Moskvast tulnud hiinlased inimest ilma peata jne. Tserkuses virutab meie Jaan Jaago oma vastaseid selili, paari päeva eest laulis Doni kassakate koor, ooperis tantsib Pavlova.

Öösel algavad Viinis „Weinstubed“ ja „Bierhalled“ oma tööd. Tekkivad värvitud nägudega daamid ja nende ümber askeldavad õnnetud abielumehed ja poisikesed. Kui päeval Viin tahtis rõõmus olla, tundub öö juba nutuna, räägib surevast Viinist.

Mis võidab — kas päev või öö, see määrab muidugi Viini tulevase õnne, mis eriti tähtis tänapäev, kui meie Viinis mitte üle 1,8 miljoni rahvast ei leia, kuna 0,3 milj. maailmasõja ajal hukkus.

Austrias elab praegu 6.000.000 ümber rahvast. Siin on hästi kooliasid korraldatud, nagu Prantsuse haridusministergi kõige otsekohesemalt ajakirjanikkudele tähendas, kuid ei puudu ka lagunemise tundemärgid.

Olen õige lähedalt jälginud Viini üliõpilaskonna elu, siit saadud muljetest arvan siiski uskuda võivat, et Viin kord jälle endisele õitsengule jõuda suudab, et jatkata oma tööd rahu nimel, sest austerlane on iseloomu poolest heasüdamlik, vastandina preislasele.

Viin naerab uuesti, nii räägitakse Viinis. Olgu see naer ainult võimalikult heatahtlik, võluv, — see on minu soov. Ja ta ongi just niisugune!

Dr. H. Jürgenson.

E. Spordileht nr. 16 ilmub müügile
28. aprillil.

Spordist ja kehakultuurist.

(2. lhk. järg.)

golf, tennis). Need neli iseloomustavat spordimotiivi teed märgivad kuni tänaseni kõik sportlase loomingu võimalused. Meie peame, ilma et liiga ette rutata, vastandina kehakultuurile märkima, kuivõrd teda otstarbekohaselt ei pea sellega vahetatama.

Ta omab subjektiivseid lõpusihte, mis diskrepantsi näitavad. Ta ei ole mingi vahemäng elus, mingi faas, vaid kestev väärtus kõigile astetele ja vanustele. Ta ei ole subjektiivselt edasi elumõnu elamus, totaaltükk läbielavat inimest. Nagu sadegasti dillettantidel kunsttantsus! Ta on kompensatsioon töö-minale, majandusliselt ja elukutseliselt pingutatud inimesele. Väljaarvatud elukutselised sportlased! Ja jällegi tähendab sport hoopis midagi muud, kui kehakultuuri sõprade vabat kunsti või tantsukunstniku produktsiooni, mis ühelegi seadusele, määrusele ei pae nutu. Sport näitab siin hoopis teistsugust ilmet!—Edasi on öelda, et moodurihma rõhutamine ja saavutuste võrdlemine sporti enam iseloomustavad, kui hoolsaminigi kontrollleeritav võimlemine või rütmiline kehaarendamine. Edasi on veel kollektiivset üksikinimeste korraldust märkida. Kehakultuur tunneb ka kollektiiv-elamust. Üheaegset töötamist koos teistega. Mis siin aga lisandub, on võistlus, saavutuste summatsioon või võrdlus! Ka kaasvõistlejate puudumisel! Kollektiivelamuse struktuur on siin ja seal põhjalikult erinev.

Samuti ka erinevad objektiivsed eesmärgid.

Ameeriklased juhivad tähelepanu suurele üldisele nivoo tõstmisele printsibile. See on enam ja hoopis muu, kui paljas seesmiselt piiratud standardi tervisline väljaarendamine: see nõuab ka keskpärase inimese suursugustamist, edasikasvatamist. Teiseks ei ole kehakultuur mitte samast kollektiivsest resonantsist hingestatud. Ka tema mõjub „minale“. Kuid see toime, mida meie spordivaimuks nimetame, ei ole talle omane. Ta on isoleeritum oma resonantsides kui sport. Kolmandaks lisandub rahvusvahelise võistluse idee, mis kehakultuurile võõras või ainult järeleaimatav. Kehakultuur on maailmakodanlane, sport rahvusliselt rõhutatav. Rahvusline heas mõttes, sõbralikus võistluses koondunud tüüpidega. Lõpuks ütleb kehakultuur just üles selles, mis üks spordi seesmistest ja objektiivsematest sihtidest on. Õigem on öelda: ta lükkab need mõtted subjektiivsele pinnale, mida sport objektiivsele pinnale kannab. See tung üles, kõrgemale, saavutuste ületamine.

Jungi karakteriõpetust kasutades võib öelda, et kehakultuuri harrastaja oma olemuses introverteerub, sportlane ekstroverteerub. Kehakultuuri harrastajal on kõik elamus. Kõik pöörduv tema sisemale. Kõik mahutub keskpunkti ümber, jääb kestvalt subjektiveerituks, vast ka siis, kui ta (nagu kunsttantsus) kuni objektiivseerimine sfäärini kunstis jõuab. Sportlane seisab „minast“ kaugemal. Ta vaatab väljapoole, maailmasse, arvuvõrreldes, objektiivsele, millele ta ise ainult instrumendiks on. Vahel on ta — võidu puhul — ka minaküllane. Kuid mitte täielikult. Väljapoole, üldsusele ja isikutule on pöördud ta pilk. Ta on kui inimene ekstraverteritud.

Eesti spordi keskliidu

asemikkude kogu koosolek peeti 12. aprillil liidu ruumides. Koosoleku juhatajaks valiti dr. Veiss, kirjatöömehetajaks Luht.

Keskliidu esimehe Tõnsoni poolt ette kantud tegevusaruanne ja büroo juhataja Villemsoni kassaaruanne kiideti heaks. Revisjonikom. s. joni poolt ülestõstetud alkoholi küsimus bankettidel jäeti keskliidu äranägemise järel otsustada. 10% maksu näol püsivad seltside ja liitude võlad otsustati maha kustutada. Olümpiaadi ettevalmistuse alal kiideti keskliidu senine tegevus heaks ja avaldati soovi, et keskliidu juhatus selles küsimuses olümpia komitee ja eriliitudega kontaktis töötaks.

Spordi keskliidu aruanne oli bilansseeritud 31.400.150 mk. 59 penni peale, E. Spordilehe aruanne 1.434.546 mk. 52 penni peale. E. Spordilehe aruanne oli üksikosades järgmine:

Sissetulekud:

Saldo 1. I. 1926	2.832.52
Lehe üksikmüük talitusest	39.274.—
Toetused	465.700.—
Tellimised	249.941.50
Kuulutused	94.680.—
Klisheede tarvitamine	2.900.—
Komisjonimüük	572.818.50
1925. a. sissetulekud	6.400.—
	1.434.546.52

Väljaminekud:

Lehe saatekulud	38.406.52
Vähemad kulud	72.524.—
Palgad	251.206.—
Kaastöö	27.732.—
Joonistused ja ülesvõtted	13.598.—
Protseendid	30.422.—
Võlausaldajad	1.000.664.—
	1.434.546.52

Uude keskliidu juhatusse valiti: Tõnson, A. Silber, Lugenberg, Abrams, Lepp, Hargel, dr. Veiss, Sonin ja Reinans, arstiks dr. Püümann. Revisjonikom. s. joni: Palm, Hüpner ja Floor.

Keskliidu juhatus volitati olümpiaadile söiduks uut 5-miljonilist loteriid korraldada ja tarbekorral 500-tuhandelise laenu tegema.

Läbirääkimiste all leti tarvilikuks keskliidu põhikirja muuta, et juhatus oleks 3 aasta peale valitav, juhatusliikmete arvu vähendataks või asemikkude kogu suurendataks.

Läti kiri.

Pühapäeval võistles Läti jalgpalli rahvusmeeskond RFK-ga. Koosseisud: Rahvusmeeskond: Jurgens (RFK); Lauks (Amatiers) — Gravelis (RFK); Roze (RFK) — Stantschiks (RFK) — Vende (Amatiers); Abrams (RFK) — Zvirgdsinsch (RFK) — Skiltritors Amatiers) — Pavlovs (RFK) — Urbans (RFK). RFK: Matisons; Zebergs — A. Sokolovs; Fogels — Vinkis — Simanis; K. Strazdinsh — Ozolinsh — Berzinsh — Varakajs — Bradinsh.

Mäng andis rahvusmeeskonnale võidu 5:0 (3:0). Väravaid löid: Zvirgdsinsch, Pavlovs, Skiltritors (2), Urbans.

Jurgens mängib, nagu teada, jälle RFK's. Rahvusmeeskonna treeneriks võeti jälle F. Molnar. Kuna enamuse rahvusmeeskonna mängijaid kuulub RFK'sse, on treener seega ka RFK treeneriks.

Pühapäeval olid veel järgmised võistlused: IKS 1. — LSB 2. 4:3 (2:1); Hakoah — Bogatir 6:1 (1:0); Amatiers — Mačkabi 3:2 (3:2).

Korvpallis peeti pühapäeval esivõistluste lõpuvõistlusi. Neil võitis RFK — LNJS'i 30:16 (16:5) ja LSB — Mars'i 28:10 (18:16). Läti meistriks tuli RFK 17—2 punktiga; 2. LSB 6—3; 3. JKS 15—4; 4. LNJS 14—5; 5. Bogatirs 5—10; 6. Amatiers 8—11; 7. Viesturs 7—12; 8. Union 6—13; 9. Mars 4—15.

Pühapäeval peeti Riias ka korvpallimeeste tänavajooks. Maa ei olnud täpselt mõõdetud, kuid umbes 800 mtr. Parim aeg oli 2.28,2.

7. mail võistleb RFK Tallinnas Spordiga jagpallis.

Kolmikmaavõistluse kavasse Varssavis võetakse ka 10.000 mtr. jooks, kui eestlased sellega nõus on.

Läti jääpalli turniiris möödunud talvel oli kõige vanem mängija 51 ja kõige noorem 15,5 aast. (mõlemad mängisid tegelekult). 390 jääpallimehe keskmine tasapind oli 20—24 aastat.

Ganimeds'i poksivõistlustelt on tähendada, et Palm võitis Jankovski 3 roundiga hõlpsalt punktidega. Jankovskil oli hea vastupanu siiski ja

tema löök oli teataval määral kardetav. Tehniliselt ja taktiliselt oli Jansovski Palmist palju madalamal. Omal ajal kaotas Jankovski Gutmansile k. o., samuti N.-Vene poksijale Gradopolovile. Edasi võitis Palm Rengit'i (Ganimeds), kes 2. roundil alla andis k. o. kartusel.

Vintsha ei suutnud Tenderile mingit vastupanu avaldada ja luges paremaks, saades löök löögi järel, alla anda. Ka Zarzevskis andis 2. roundil Tenderile alla. Z. on algaja, kuid väga äge võitleja.

Palm-Jankovski demonstreerisid peale võistlust veel poksi, kus Jankovski hädaohu puudumisel paremat tööd näitas. Palm pidas ennast üleva tagasihoidlikult.

Palm omandas karika, mis annetatud firma „K. Loevende“ poolt, Tender „Schaar ja Cavieceli“ oma, mida kumbalgi veel 2 korda kaitsta tuleb.

Ad. Plum.

Esimene murdmaajooks.

Tallinna kaitsemaleva spordiklubi korraldas pühapäeval tänavuse esimese murdmaajooksu Liiva ümbruses, Tallinna läheduses. Jooksutee pikkus oli veidi üle 5 km. ja oli valitud läbi metsa väga mitmekesisena.

Starti ilmus 22 võistlejat. Väga ühejõulises ja pinevas võistluses osutusid tagajärgedeks: 1. Paal, Lõuna malevkond, 18.52,9; 2. Beldsinski, Kopli malevk., 18.53,4; 3. Birkentak, Lõuna malevk., 19.02,5; 4. Räästas, Kalevi m., 19.16,5; 5. Tiisfeldt, Kalevi m.; 6. Estam, Kalevi malevk.

Üllatuseks oli noor Beldsinski, kes suve jooksul võib enesest veel enamgi kõneainet anda.

Tallinna maleva ja kaitseliidu spordi keskklubi poolt oli kuus väärtuslikku auhinda välja pandud, missuguseid maleva pealik kolonel Pinka välja jagas.

Tallinna keskkoolide võimlemise võistlused.

Võistlused peeti poistele A ja B kl. ning tütarlastele A kl. Võrreldes eelmiste aastatega, oli märgata suuri edusamme tagajärgedes ja täitmise puhtuses. Konkurentsi koolide, kui ka üksikute võistlejate vahel oli tugev. Võistlusteks olid välja pandud kujud võimlemisõpetajate seltsi poolt meeskoolidele ja võiml. õp. Rosenbergi ja hr. Max Heyde poolt naiskoolidele. Mõlemad kolmekordseks kaitsmiseks.

Meeskoolidest tuli võitjaks J. Vestholmi gümn. 296 p. ja omandas võiml. õp. seltsi kuju. 2. poeglase humanitaargümn. 254 p. 3. riigi tehnikagümn. 4. Kaarli gümn. Naiskoolidest — Kaarli gümn. 34 p., omandades teise kuju. 2. II tütarl. gümn. 24 p. III Juudi gümn. 13 p.

Üksiktagejärjed:
A kl. poisid — 10 võistlus (vabaharjutus, 2 harjut. roobaspuul, kang — 2 harjut., hobune — 2 harjut., ronimine kõiel käte abil, 126 m. kartulijooks ja outhviske korvpalliga). 1. Peterson 89,83 p., 2. Riisman 88,33 p., 3. Nõmm 78,50 p., 4. Tentson 76 p., 5. Hammer 74,50 p. Kõik humanitaargümnaasiumist.

B kl. poisid 7. võistlus — vabaharjutus, roobaspuud, kitsehüpe, hobusehüpe, ronimine kõiel käte ja jalgade abil, 90 m., kartulijooks, outhviske korvpalliga. 1. Parbo, Vesth. g., 63,60 p.; Kütt, riigi tehn. g., 61,85 p.; Bergstein, Vesth. g., 60,80 p.; 4. Lepikson, Vesth. g., 60,555 p.; 5. Säärekönn, riigi tehn. g., 59,55 p.; Lauri, Kaarli g., 59,05 p.

Tütarlapsed — 8. võistlus — vabaharjutus, redel kitsega, roobaspuud, hobune 3 hüpet, 90 mtr. kartulijooks ja outhviske võrkpalliga.

1. Teitelbaum, Juudi gümn., 74 p.; 2. Reek, II tütarl. g., 72,3 p.; 3. Rosenfeldt, II tütarl. g., 69,6 p.; 4. Rooberg, II tütarl. g., 63,6 p.; 5. Meildorff, Kaarli g., 62,6 p.; 6. Alun, Kaarli g., 61,3 p.

1.60 hoota kõrgust.

Göteborgi sisevõistlustel hüppas norralane Sverre Helgesen hoota kõrgust 1.60, mis uus Skandinaavja rekord. Ta sooritas 1.45, 1.51, 1.54 ja 1.57 esimese katsega, 1.59 ja 1.60 kolmandaga.

Juhannes Killipi munapühade kiri.

Jah, armas rahvas, needsinadsed munade-pühad on juba nii ligidal, et tundmus on, nagu algaks nad juba täna või homme. Päike paistab nii rõõmsasti, nagu väravasse löödud jalgpall ja taevas on nii ilus ja sügavsinine, justkui lätlase silmaalune pärast poksimatshi meie Palmiga. Ja maapinnast tõusevad lilled nupud ja varrekese, otseki naelkingade naelad, mille pead on kahe talla vahel. Nii siis jah. Munadepühad on ligi! Aga mina oma mõttes nimetaks neid pigem kerapühadeks, sest et nad asuvad kahe suure keraperioodi vahel. Kuni nende pühadeni mängitakse korv- ja võrgukera, peale neid jalakera.

Nüüd on seesamane korvikera hooaeg läbi. See välgulöömine, mis läinud pühapäeval ära jäi, peeti nüüd ikka ära. Mina olin kah seal ja ah sa taevas, kus sai nalja mis hirmus. Paali Heints ja Oss istusid just ühe korvi all ja kohe nende kõrval seisis Kalevi Piperal oma kampaga. Ja kui siis Kalev korvi viskas, siis oli Piperalil ja neil teistel hea nägu peas ja karjusid ikka et ahhahaa ja ahhahaa, aga Spordi mehed olid vait ja vahtisid silmi jõllitades maha. Aga kui Sport korvi sai, siis oli Paalil ja Ossil nagu lai ja Piperal vahtis maha, justkui ei puutuks mäng sugugi temase.

Aga need võistlused on ülepea ühed sihuke-sed veidrad asjad, et ega seal loogikaga ega terve mõistusega midagi peale hakata ei ole. Meie teame loogikast, et kui A on kõvem kui B ja B omakorda on kõvem kui C, et siis tuleb teha sellest tingimusteta järeldus, et A on kõvem kui C. Aga mis on siin? NMKÜ on kõvem kui Kalev, Kalev löi Võitlejat, järelikult pidi NMKÜ Võitlejat hirmsasti lööma. Aga varred! Ei löönud ühti. Peksa sai! Kui te mind ei usu, lugege eestpoolt, küllap seal minu sõnadele kindus leidub.

Aga see oli ikka tore küll, kui Võitleja ja NMKÜ mängisid. Kus pall käib vuuu ja vuuu ühest saaliotsast teise. Ja Võitleja mehed mängisid kah hirmsa auruga, sest neil oli selle mängu peal korv õ...õh-õh-õh — limonadi (Hm! Juh. Killip) väljas. Ja mehed said oma korvi. Ergo bibamus! Noh, heakene küll. Kui see turniir läbi oli, siis anti Spordile (tema see meister oligi) Käsi-pallilidu poolt kuju, kusjuures toonitati, et Sport on mänginud hästi ja nii naa, ja et soovime aga et see energia ei kaoks ja head suve kõigile ja nii edasi. Aga ühe tugeva

suurendusklaasi oleks pidanud ta kah andma, sest jumala eest, muidu ei näe seda „kuju“ keegi. Mul on üks kord terav nägemine, aga mina ei näinud küll seda kuju. Küllap ta vist mõne Ameerika asjaarmastaja-tehniku tehtud oli, tulevad ju sealt kõik sarnased uudised, nagu grammofon, mis peopesale mahub, raadioaparaat sõrmeküüne all jne.

Juba on kevadised murdmaajooksud alanud. Pühapäeval jooksid kaitseliitlased Liival, kolmandal pühapäeval Kalev oma murdmaa Pirital ja edasi tuleb veel Spordi oma, siis esivõistlus jne. Nii et sibada saab miljon, kui aga omal isu ja seda va' kondiauru on.

Kalevi väljal veel midagi teha ei saa, pehme on puha alles kõik. Ja tribüünide ees on veel lund mis hirmus kohe ja jumal teab, kas ta sealt ülepea kaobki. Ma tahtsin platsil kaugust teha, aga ei saanud. Mineval aastal olime meie ühes Jüriga esimesed mehed, kes kõrgushüppe puud väljale viisid ja veel lumehangede vahel kõrgust hüppasid. Aga tänavu on juba seal kuuli tõugatud. Praegu võiks väljal takistusjooksu joosta, sest terved veejärved ja lumehanged on ees. Aga need pole küll kellegi takistused. Mina arvasin vanasti, kui esimest korda sõna „takistusjooks“ kuulsin, et jumal teab, mis need takistused on. Ja üks naljamees seletas mulle siis, et esimene takistus on see, et kaks tugevat meest malakatega seisavad tee peal ees, ja nagu sa neile ligined, nii mööda kodaraid saad. Ja et teisel mängivad jälle kenad neid ringmängu ja kui sind näevad, siis tahavad kohe oma rinnale tõmmata. Ja kus sa's saadki takistusele vastu panna!

Meie P. K. V. ordu saab omale järjest uusi liikmeid juure. Sest vastu võetakse kõiki, kes aga iganes portsu on kukkunud. Nii on loota varsti, et meile üle tuleb NMKÜ korvpallimeeskond täies koosseisus, arvesse võttes ta lüüasaamist Siiruselt. Samuti on loota ka tulevikus üht murdmaa meest, arvesse võttes ta rinnavõitu algaja üle. Nii, et meie moodustame varsti ühe tugeva üksuse, täis hirmsaid mehi, kelle ees kogu Eestimaa kord väriseb.

Nüüd aga kõigile kõige paremaid pühi, palju kanamune ja mis peaaasi: palju päikesepaist, sest see on see kõige toredam asi selle patuse maamuna peal.

Juhannes Killip.

Tallinnas on midagi — käärimas...

Spordivõhiku nädalaringvaade.

Pühapäeva hommik. Jalutan Pirita poole. Olen juba „Russalka“ kohal. Siis — korraga — tormab mulle vastu paarkümmend meest. Põrised, higised, palituteta. Tormavad — see on õige sõna. Sest nad ei käi, ei jookse, vaid lihtsalt tormavad...

Ehmun. Kas mõni kommunistide salk Venemaalt? Kas tormab linna vallutama? Või...?

Esmaspäeva õhtul polnud just kuhu minna. Läksin siiski Kalevisse. Seal rahvast murruna. Nagu ikka. Peaasjalikult sportlasi. Run-gisin kuni võimlemissaalini. Ja mis ma seal nägin?

Hullumaja — improviseeritud hullumaja! Ühed hüppavad oma kohal ja vibutavad sealjuures nõõri enda ümber. Teised ripuvad seinale küljes redelitel. Kolmandad ringutavad oma käsi ja jalgu. Neljandad paenutavad enda keha ette ja tahapoole — rohkem siiski ettepoole. Viienda — noh, kujutage endale hullumaja niisugusena, nagu mina selle nägin.

Ja see oli esmaspäev — sinine esmaspäev. Aga kus oli politsei...?

Oli neljapäev. Satun seekord Spordi seltsimajasse, mis, nagu teada, asub Falgi aias.

Üksel mul vastas alati naeratav Saulman. Viib saali: Tule ja vaata! Ja saalis?

Keskpõrandal 5,25-ruutmeetriline polsterdatud tekk. Ja selle peal üks liikuv mass. Arvatavasti inimese liha. Rohkem kui poolalasti. On näha käsi, jalgu, päid, tagu... Kõik segamini. Ühed püsti, teised pikali, mõned põlvili. Ja imelikult kõik — paarikaupa.

Ning kõrval seisis Kursman ja kamandas...

Ei tea kuidas need mehed lõppude lõpuks oma pead ja liikmed selle massi hulgast, kus — nagu mulle seletati — on korraga 32 kätt, sama palju jalgu, poole võrra vähem päid jne., jne., leiavad. Vahest vahetavad ka — arvan ma.

See oli laupäeval, samal nädalal. Läksin, nagu süütu surelik kunagi, sauna. Sinna Maakri tänavale. Kuid seda poleks ma pidanud tegema. Parem juba visiit põrgu, kui sinna.

Juba pesuruumis panin tähele midagi isärallikku. Mehi, kes punased kui vähjad ja tugevad kui härjad, kõik paarikaupa teineteise kallal. Nii, kätega ja hambad omal kokku surutuina.

Astusin argledes edasi. Ja saabusin „kõige pühamasse“. Seal vihtlemine täies hoos. Ja leili vähemalt 263 kraadi C. Minule natuke na-

DÜRKOPP

Tuntud saksa

DÜRKOPP

jalgratas, erimudel meie teedele, ja

HERCULES,

esimese järgu inglise jalgratas, odava hinnaga.

O.-Ü. SYSTEMA

Suur Karja tän. 11.

gu liig. Kuid nähtavasti mitte neile, kes seal põrgu jaoks end dresseerisid. Lipsasin kiiresti välja. Ei peatunud ka pesuruumis. Kartsin, et need punased põrgulised hakkavad ka mind pehmeks tegema.

Tormasin otse riietumisruumi. Ja panin, kuidas juhtus, riided selga. Välja minnes küsis saunaeit, et mis saunale viga. „Põrgu!“ — karjusin ja jooksin tänavale.

Ja nii lõppes see õnnetu nädal. Nüüd tean: Mis ehmumisega algab — see hirmumisega lõpeb. Aamen.

Kullervo.

Bluff!

Kanadast kuuldusid rekordid imetõstjalt Caouette'ilt, mis meie tõstjatel külmavärinad seega ajasid ja kelle kahega surumine 137,5 ja vasa-kuga rebimine 90 kg. ilmarekordideks tunnustati. Nüüd teatab rahvusvaheline tõsteliit, et ta need saavutused on uuesti ilmarekordide nimetikut kustutanud. Rekordidena püsivad siis Schielbergi 122,5 kg. ja Hünenbergeri 88,5 kg.

Jalgrattad

Inglise ja Saksa wabr. **NAUMANN, JUNO, ROYAL, MARS, MÖVE**

ja **ELITE** on oma 1927. a. mudelites silmapaistvalt suurte uuendustega täiendatud. Kõik ostja soovid kuni viimseni on tähele pandud, mis läbi need rattad on saanud tõsisteks turu valitsejateks maailmas, eriti aga Eestis.

KR. SAAR & Ko.

Estoonia puistee 27.

Tallinn

Kõnetraat 26-9

Abikauplused Tartus, Rakveres ja Jõhvis.